
Tor foniczny w studiu

Definicja

Studiem fonicznym nazywać będziemy pomieszczenie mające odpowiednie właściwości akustyczne, w którym odbywa się przetwarzanie przebiegów drgań akustycznych za pośrednictwem mikrofonu na przebiegi drgań elektrycznych

Wytyczne budowy

- poziom zakłóceń własnych rzędu 25-30 dBA
- optymalny czas pogłosu jest funkcją objętości i przeznaczenia
- charakterystyka czasu pogłosu wyrównana w szerokim zakresie częstotliwości
- dobra izolacja akustyczna od szumów i hałasów zewnętrznych, uzyskiwana poprzez użycie:
  - ścian i stropów wielowarstwowych
  - podłóg pływających
  - okien wewnętrznych o specjalnej konstrukcji
  - potrójnych okien zewnętrznych
  - drzwi dźwiękoszczelnych

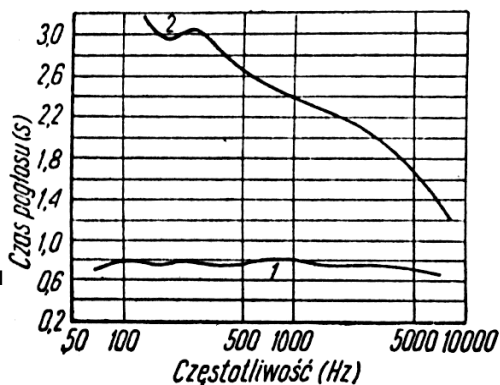
Własności akustyczne – studia TV

- duże zakłócenia własne
- najczęściej prostopadłościenny kształt
- problem z silnie odbijającą podłogą
- problemy z omikrofonowaniem
  - mikrofon nie może być widzialny
    - żuraw
    - mikrofony krawatowe
  - wymagane duże pochłanianie dźwięku
    - pochłanianie większe o 20-40% niż w odpowiednich studiach radiowych
  - wpływ dekoracji na jakość dźwięku

Adaptacja akustyczna

- zwiększenie chłonności całkowitej
- zmniejszenie natężenia fal odbitych
- rozproszenie fali dźwiękowej
- uzyskanie właściwej charakterystyki pogłosu
- zmniejszenie ogólnego poziomu zakłóceń
- wyrównanie rozkładu energii akustycznej w pomieszczeniu

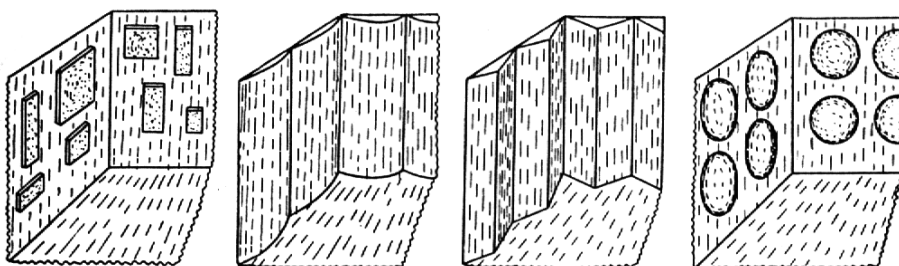
Ch-ka czasu pogłosu przeciętnego studia: 1- po zamontowaniu adaptacji, 2- przed zamontowaniem adaptacji

• przykładowa adaptacja:

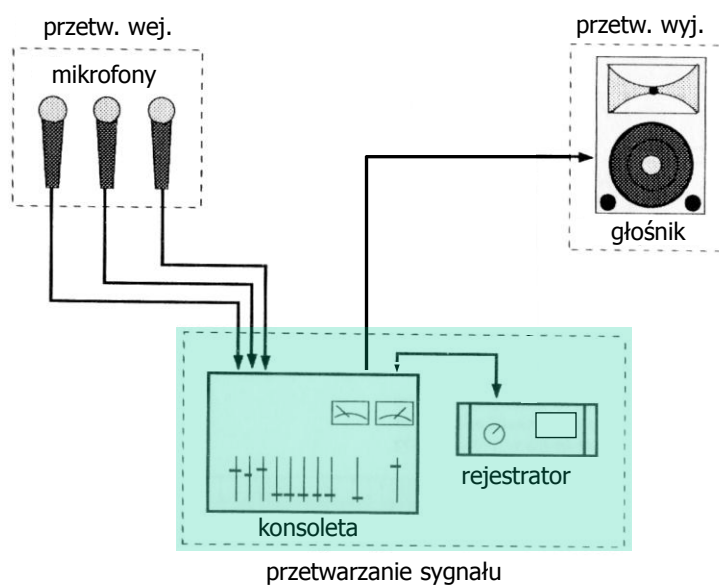
-cegła dziurawka tworząca wewnętrzną ścianę studia, odsunięta na odległość ok. 30 cm od ściany konstrukcyjnej; wolna przestrzeń wypełniona materiałem dźwiękochłonnym podzielonym na kilkucentymetrowe warstwy

Adaptacja akustyczna studia

• Przykładowe sposoby rozpraszania dźwięku:

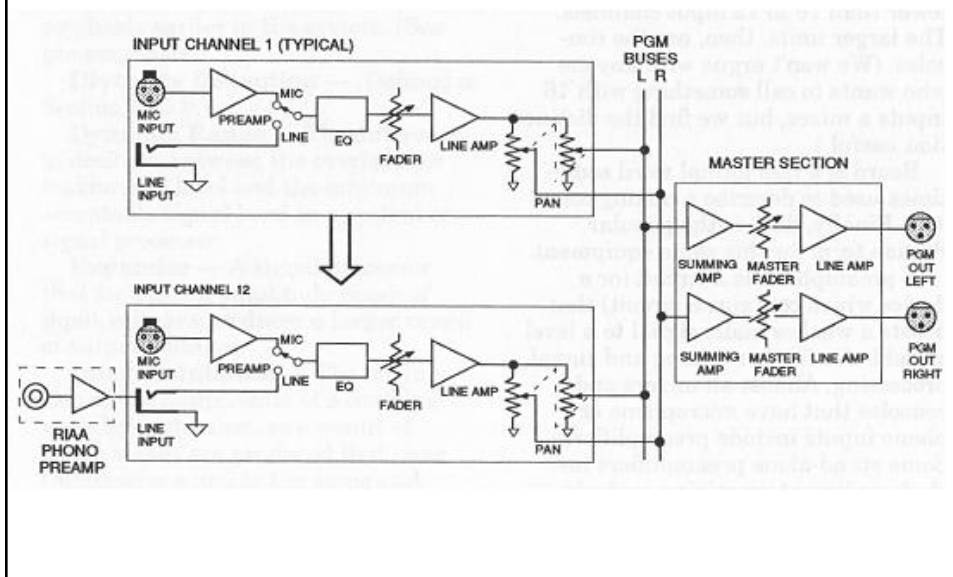
Jak się nagrywa dźwięk?

Mikser

- najczęściej montowane w rack'u
- nie więcej niż 12 kanałów (wejścia liniowe i mikrofonowe)
- prosta regulacja barwy
- parametry niekoniecznie wyśrubowane
- zastosowania
  - proste systemy nagłośnieniowe
  - do tworzenia wstępnych miksów
  - backup konsoli

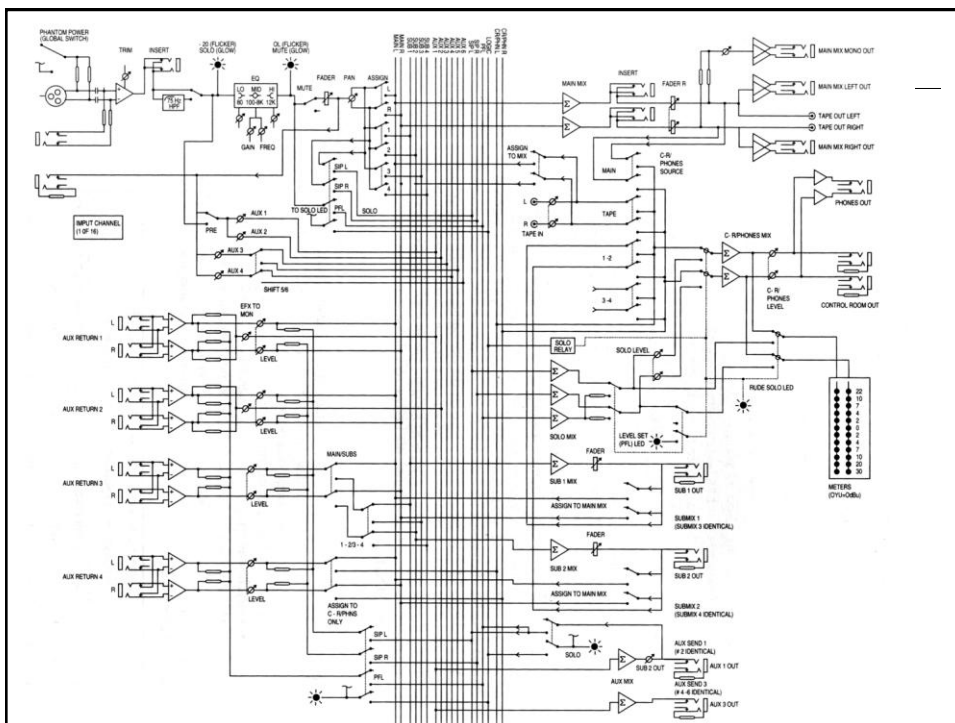
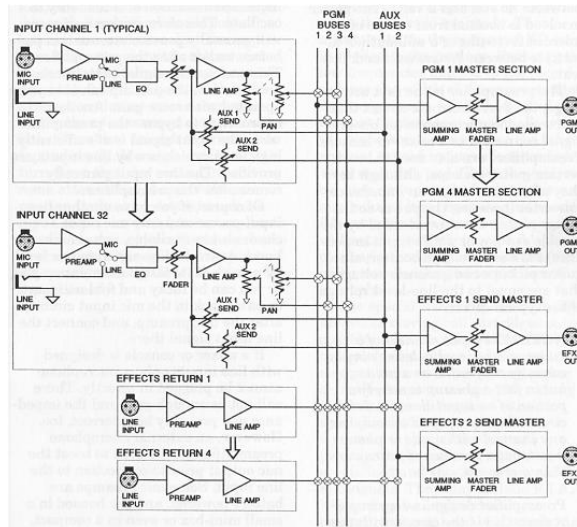
Schemat miksera

Konsoleta

- wzmocnienie sygnałów wejściowych
- przyporządkowanie sygnałów wejściowych do różnych wyjść
- tworzenie różnych miksów
- rozbudowana korekcja barwy
- wbudowane procesory dynamiki
- proste krosowanie sygnałów
- grupowanie suwaków/kanałów

Schemat konsolety

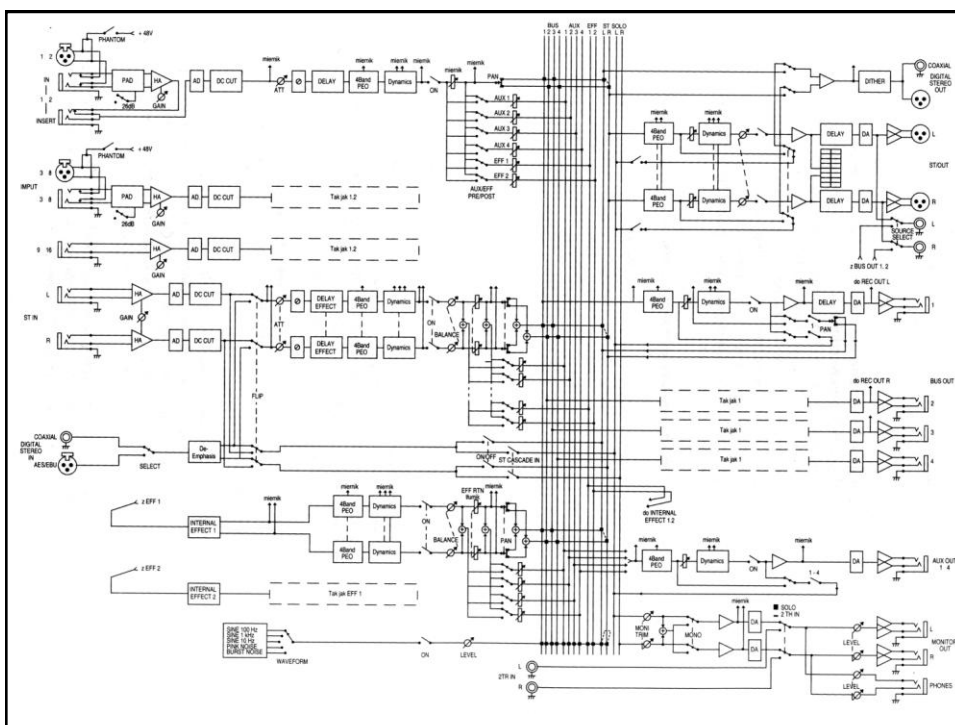

Konsolety cyfrowe

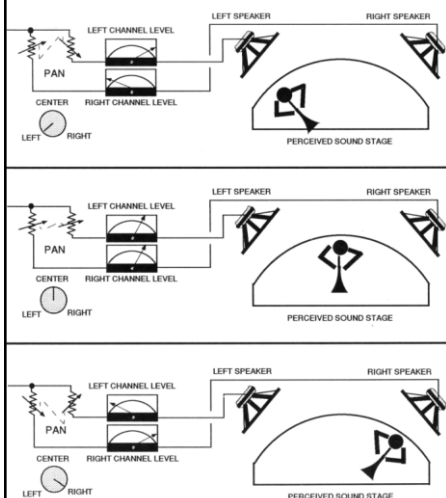
- wbudowane przetworniki A/C i C/A
- wszelkie efekty i procesory dynamiki zbudowane na procesorze sygnałowym
- opóźnianie sygnałów z dokładnością do pojedynczych próbek
- łatwość podłączenia wielośladowych rejestratorów (złącze TDIF lub ADAT)
- tworzenie scen
- automiks

Konsole cyfrowe

- uciążliwy "interfejs użytkownika"
- problemy z synchronizacją urządzeń cyfrowych
  - różne częstotliwości próbkowania
  - konieczność przepróbkowywania w locie
  - tylko jedno urządzenie może być "Masterem"
- długie "bootowanie" się

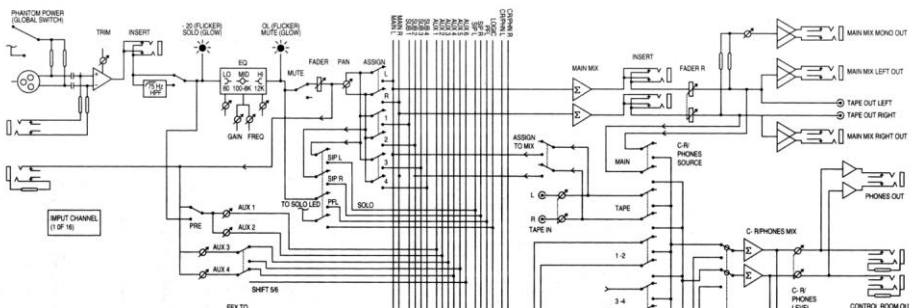
Regulacja panoramy –pan pot

- umożliwiają ustawienie danego kanału w panoramie
- wykorzystują zmiany poziomy sygnału do pozycjonowania źródeł (funkcja sin, cos)
- możliwe wykorzystanie zmian fazy/opóźnienia

Konsolety – typy faderów

- sygnał pre fader
  - z reguły do tworzenia dodatkowych miksów
- sygnał post fader
  - z reguły do efektów

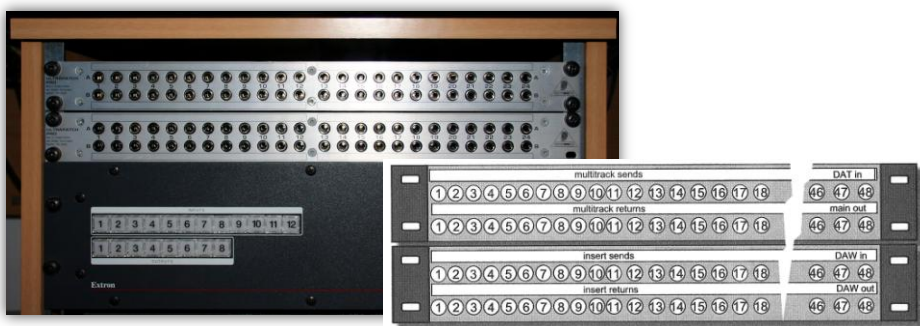

Poziomy

- mikrofonowy
  - typowo do -20dBu (77.5mV)
  - mikrofony, adaptery, głośnice magnetofonowe, przetworniki
- liniowy
  - od -20dBu do $+30\text{dBu}$ (24.5V)
  - typowo: -10dBu (245mV), $+4\text{dBu}$ (1.23V), $+8\text{dBu}$ (1.95V)
  - konsolety, syntetyzery, procesory dźwięku i efektów, itp.
- głośnikowy
  - od $+30\text{dBu}$
  - wzmacniacze, głośniki, linie zasilające

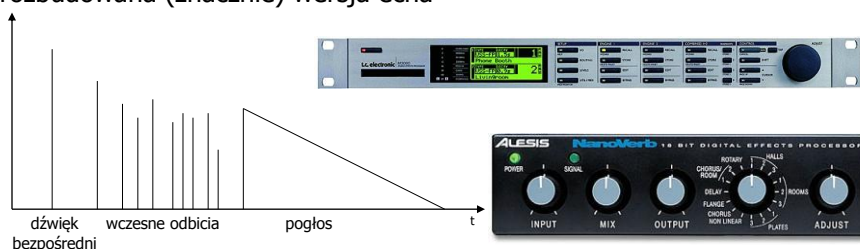
Krosownice

- urządzenia służące do krosowania sygnałów
  - najczęściej pasywne
  - wersje symetryczne/niesymetryczne
  - najczęściej wykorzystują złącza jack (TRS lub TS)

Obróbka dźwięku

- **korekcja barwy** – przez podbicie lub stłumienie różnych częstotliwości można zmienić barwę dźwięku, wydobyć bądź wyeliminować niektóre szczegóły dźwięku/nagrania
- **normalizacja** – umożliwia wykorzystanie całego dostępnego zakresu wartości sygnału, wyrównuje poziom dźwięku nagrania (różnych fragmentów nagrania)
- **echo** – pozwala zasymulować zjawisko odbicia dźwięku od ściany/przeszkody. Realizowany przez opóźnienie sygnału wejściowego i zsumowanie z sygnałem oryginalnym
- **pogłos** – umożliwia zasymulowanie określonego pomieszczenia, jest to rozbudowana (znacznie) wersja echa

Obróbka dźwięku

- **chorus** – daje wrażenie zwielokrotnienia liczby wykonawców/instrumentów
- **procesory dynamiki** – wpływają na wzmocnienie toru akustycznego w zależności od poziomu sygnału wejściowego
  - **kompresor** – zmniejsza różnicę między najgłośniejszymi i najcichszymi fragmentami sygnału
  - **ogranicznik** – zabezpieczenie rejestratorów przed przesterowaniami (często wykorzystywany w urządzeniach reporterskich)
  - **ekspander** – tłumi dźwięki najcichsze (zmniejsza szumy i zakłócenia)
  - **bramka** – eliminuje szumy, zakłócenia, niepotrzebne dźwięki
  - **kompandor** – połączenie kompresora i ekspandera

Okablowanie studiów

- kable foniczne
- kable wizyjne
- zdalne sterowanie
- kable energetyczne

Okablowanie

- Rodzaje mediów
  - kable miedziane
  - światłowód
    - wzrost maksymalnej przepływności w stosunku do tradycyjnych kabli
    - dużo większa odporność na zakłócenia zewnętrzne w postaci pól elektromagnetycznych itd.
    - możliwość prawie bezstratnej transmisji na większe odległości niż w przypadku tradycyjnych kabli
- Standardy transmisji
  - transmisja analogowa
  - transmisja cyfrowa

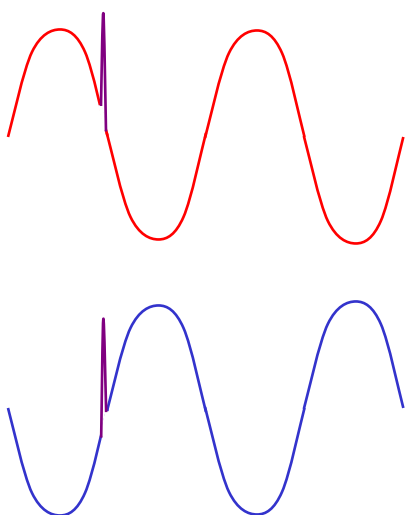
Połączenia symetryczne i niesymetryczne

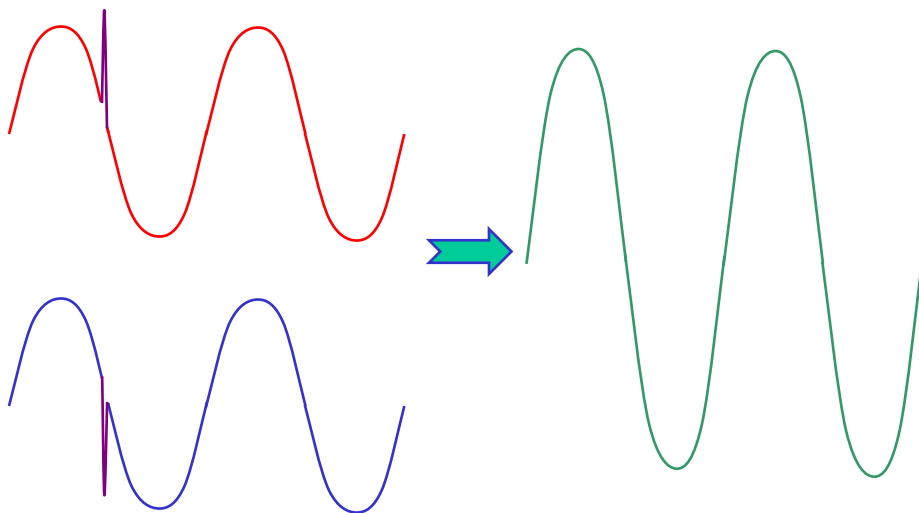
- zalety połączeń symetrycznych
  - dwukrotne zwiększenie amplitudy po dopasowaniu
  - znoszenie się zakłóceń indukowanych w linii symetrycznej
- problemy z liniami symetrycznymi
  - połączenia z urządzeniami niesymetrycznymi
  - różne metody uzyskiwania symetrii (wzmacniacz operacyjny, transformator)

Połączenia symetryczne

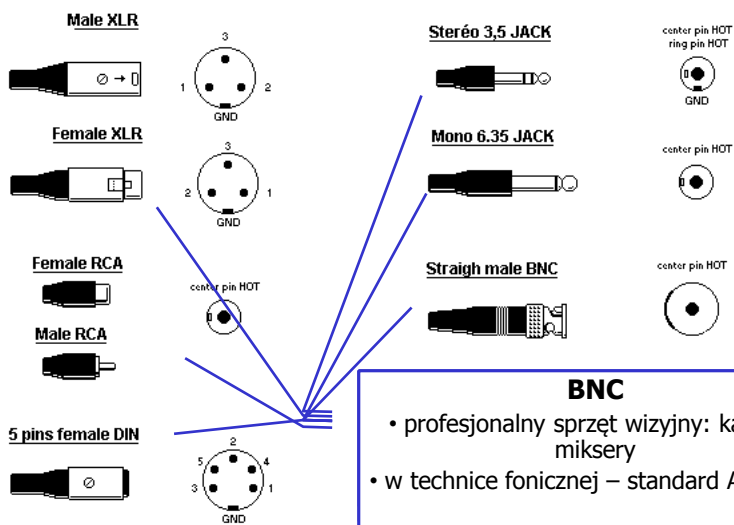

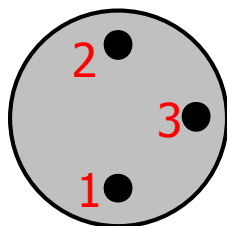
Połączenia symetryczne

Typy złącz

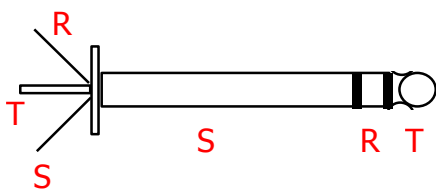

Typy złącz

Złącze XLR

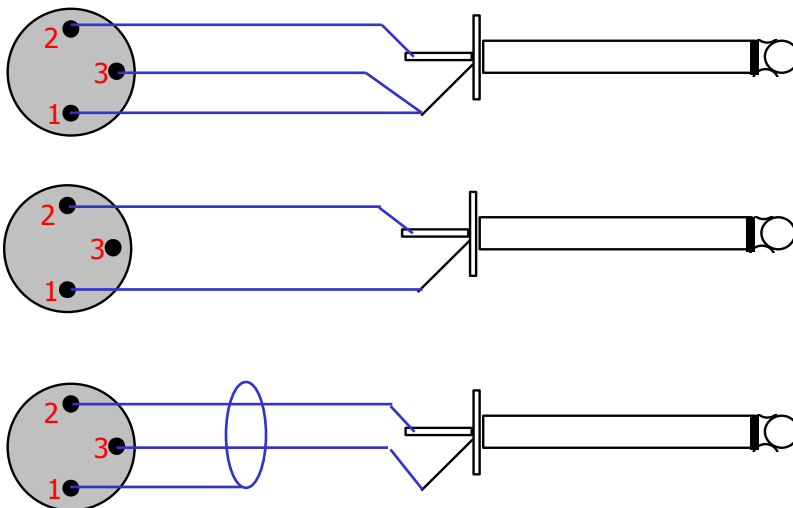
- 1 -ekran
- 2 -przewód gorący (kanał lewy)
- 3 -przewód zimny (kanał prawy)

Złącze TRS (jack stereo)

- T -przewód gorący (kanał lewy)
- R -przewód zimny (kanał prawy)
- S -ekran

Dopasowanie

Pętla masy

